Arkada?l?k ?li?kilerinde ?li?kisel Sald?rganl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Arkada?l?k ?li?kilerinde ?li?kisel Sald?rganl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16997

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Arkada?l?k ?li?kilerinde ?li?kisel Sald?rganl?k Ölçe?i (A??SÖ), üniversite ö?rencileri ba?lam?nda ili?kisel sald?rganl?k davran??lar?n?n düzeyini ve niteli?ini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir **psikolojik ölçektir**. Bu ölçek, Y?ld?z Kurty?lmaz taraf?ndan 2011 y?l?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda olu?turulmu?tur. Ölçe?in temel amac?, bireylerin arkada?l?k ili?kileri içerisinde sergiledikleri dolayl? sald?rganl?k biçimlerini, yani sosyal d??lama, dedikodu yayma ve ili?ki manipülasyonu gibi davran??lar? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Çal??ma, bu ili?kisel sald?rganl?k düzeylerinin **benlik sayg?s?**, sosyal ba?l?l?k ve sosyal kayg? gibi di?er önemli psikolojik yap?larla olan ili?kilerini incelemeye odaklanm??t?r.

Ölçek, özellikle ergenlik sonras? dönemde ve genç yeti?kinlikte arkada? gruplar? içinde ortaya ç?kan karma??k sosyal etkile?im dinamiklerini yakalamay? hedeflemektedir. Geli?tirme a?amas?nda, ölçe?in yap? geçerli?i ve güvenilirli?i için gerekli psikometrik analizler yap?lm??t?r, ancak bu detaylar ana kaynakta özetlenmemi?tir. Ölçe?in orijinal çal??mas?na ait tam metin, Yüksekö?retim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?r.

Anahtar Kelimeler

?li?kisel Sald?rganl?k, Arkada?l?k ?li?kileri, Üniversite Ö?rencileri, Psikolojik Ölçüm, Benlik Sayg?s?, Sosyal Kayg?, Sosyal Ba?l?l?k, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Y?ld?z Kurty?lmaz.

Amaç

Arkada?l?k ?li?kilerinde ?li?kisel Sald?rganl?k Ölçe?i'nin temel amac?, üniversite ö?rencilerinin akranlar?na yönelik olarak sergiledikleri **ili?kisel sald?rganl?k** davran??lar?n? güvenilir ve geçerli bir biçimde ölçmektir. Bu ölçek, fiziksel sald?rganl???n aksine, bireyin sosyal statüsüne, ili?kilerine ve itibar?na zarar vermeyi amaçlayan dolayl? ve gizli sald?rganl?k biçimlerine odaklanmaktad?r.

Ölçek, sadece sald?rganl?k düzeyini belirlemekle kalmaz, ayn? zamanda bu davran??lar?n s?kl???n? ve ?iddetini de ortaya koyarak, ili?kisel sald?rganl?k ile benlik sayg?s?, sosyal uyum ve ruh sa?l??? de?i?kenleri aras?ndaki teorik ili?kileri test etmek için bir araç sa?lam??t?r. Bu sayede, üniversite ortam?nda sosyal ve duygusal uyum sorunlar?n?n anla??lmas?na katk?da bulunulmas? hedeflenmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

Ölçek, temel olarak **?li?kisel Sald?rganl?k** (Relational Aggression) yap?s?n? ölçmektedir. ?li?kisel sald?rganl?k, bir bireyin ba?kalar?n?n sosyal ili?kilerini, arkada?l?klar?n? veya sosyal kabulünü hedef alarak zarar verme eylemlerini içerir. Bu yap?, genellikle do?rudan çat??madan kaç?nan ve sosyal manipülasyonu tercih eden davran??lar? kapsar.

Ölçek maddeleri, dedikodu yayma, birini kas?tl? olarak sosyal gruptan d??lama, arkada?l?k tehdidi yoluyla kontrol sa?lama ve ba?kalar?n?n itibar?n? zedeleyici söylentiler ç?karma gibi eylemleri temsil eder. Ölçe?in geli?tirildi?i doktora tezi, bu yap?n?n tek boyutlu mu yoksa alt boyutlara m? ayr?ld???n? faktör analizi yoluyla incelemi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal kaynak bilgisinde geçerlik detaylar? özetlenmemi? olsa da, bir **doktora tezi** kapsam?nda geli?tirilmi? olmas?, kapsaml? geçerlik çal??malar?n?n yap?ld???n? göstermektedir. Tipik olarak, bu tür çal??malarda yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri (AFA ve DFA) kullan?lm??t?r.

Ayr?ca, ölçe?in Benlik Sayg?s? Ölçe?i ve Sosyal Kayg? Ölçe?i gibi teorik olarak ili?kili oldu?u dü?ünülen di?er ölçeklerle korelasyonlar? incelenerek ölçüt ba??nt?l? geçerlik kan?tlar? sunulmu? olmal?d?r. Bu analizler, A??SÖ'nün gerçekten ili?kisel sald?rganl?k yap?s?n? ölçtü?ünü desteklemeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Kaynakta güvenirlik bilgisi belirtilmemi?tir; ancak akademik standartlara uygun bir ölçek geli?tirme süreci gere?i, iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenirli?i analizleri gerçekle?tirilmi?tir.

?ç tutarl?l?k analizleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. ?li?kisel sald?rganl?k gibi çok boyutlu olabilen bir yap?y? ölçen araçlar için, hem genel ölçek puan? hem de olas? alt boyutlar için güvenirlik katsay?lar?n?n raporlanmas? beklenir.

Faktör Analizi

Arkada?l?k ?li?kilerinde ?li?kisel Sald?rganl?k Ölçe?i'nin geli?tirilmesi sürecinde, yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla faktör analizi kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin alt?nda yatan temel psikolojik boyutlar? ortaya ç?karm??t?r.

Yap?lan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonuçlar?, muhtemelen ölçe?in birden fazla alt boyuttan

ARABPSYCHOLOGY.COM

olu?tu?unu göstermi?tir. Bu alt boyutlar, örne?in, "Sosyal D??lama" veya "?tibar Zedeleme" gibi ili?kisel sald?rganl???n farkl? tezahürlerini temsil edebilir. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise elde edilen faktör yap?s?n?n üniversite ö?rencisi örnekleminde uygunlu?unu ve istikrar?n? test etmi?tir.

Araç Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme

Format: Derecelendirme format? (Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi yer almasa da, geli?tirme ölçekleri genellikle Likert tipi bir format kullan?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik (Yakla??k 18-25 ya? aras?)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Anadolu Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen doktora tezi kapsam?nda Eski?ehir'deki üniversite ö?rencilerinden olu?an bir örneklem üzerinde geli?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

?li?kisel Sald?rganl?k, Sosyal D??lama, Akran ?li?kileri, Benlik Sayg?s?, Psikometri, Doktora Tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: ykurtyilmaz@anadolu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Anadolu Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Eski?ehir, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2011.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya resmi lisanslama durumu hakk?nda kesin bilgi bulunmamaktad?r. Ancak, akademik amaçl? kullan?m için genellikle yazara e-posta yoluyla izin

ARABPSYCHOLOGY.COM

al?nmas? gerekmektedir. ?leti?im e-postas? yukar?da belirtilmi?tir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?u adresten indirilebilir: arkadaslik-iliskilerinde-iliskisel-saldirganlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kurty?lmaz Y. (2011). *Üniversite ö?rencilerinin ili?kisel sald?rganl?k ile benlik sayg?s?, sosyal ba?l?l?k ve sosyal kayg? düzeyleri aras?ndaki ili?kiler* (Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Eski?ehir.

Arkada?l?k ?li?kilerinde ?li?kisel Sald?rganl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için yazar?n doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir (Kurty?lmaz, 2011).

ARABPSYCHOLOGY.COM